

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ &
ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β' ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ &
ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Av. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Δ. Χατζηγιαννακού
Τηλέφωνο: 210 344 2559
e-mail: te-ds@minedu.gov.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Πληροφορίες: Ε. Αγγέλου
Τηλέφωνο: 210 3442894

Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΗΣ
Πληροφορίες: Α. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 210 3443272

Δ/ΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Πληροφορίες: Κ. Ελευθερίου
Τηλέφωνο: 210 3442231

Δ/ΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Πληροφορίες: Φ. Λυμπεροπούλου
Τηλέφωνο: 210 3442933

Δ/ΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΚΠ/ΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ
Πληροφορίες: Σ.Μ. Καραμαλάκου- Λάππα
Τηλέφωνο: 210 3443286

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Μαρούσι, 5-5-2026
Αρ. Πρωτ.: 53888/Θ2

ΠΡΟΣ:

- Περιφερειακές Διευθύνσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης
- Διευθύνσεις Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης
- Συμβούλους Εκπ/σης (μέσω των Διευθύνσεων Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης)
- Σχολικές μονάδες Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης (μέσω των Δ/νσεων Π/θμιας & Δ/θμιας Εκπ/σης)
- Δίκτυο Σχ. Βιβλιοθηκών Π/θμιας Εκπαίδευσης
E-mail: libpe@sch.gr
- Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών & Επαγγελματιών
E-mail: info@sivitanidios.edu.gr

ΘΕΜΑ: «Εκδηλώσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τις Ημέρες Μνήμης της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού (ν.2193/1994) και των Ελλήνων της Μικράς Ασίας (ν.2645/1998) καθώς και για την Ημέρα Μνήμης του Θρακικού Ελληνισμού (ν.4954/2022)».

Οι σχολικές μονάδες καλούνται την **Παρασκευή 8 Μαΐου 2026** να αφιερώσουν **δύο (2) διδακτικές ώρες σε εκδηλώσεις και εκπαιδευτικές δραστηριότητες** σχετικά με τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Σκοπός των εκδηλώσεων και των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών για τα γεγονότα αυτά αλλά και ευρύτερα για την ιστορία του

Ελληνισμού της Ανατολής. Οι δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν μπορούν να περιλαμβάνουν συζητήσεις, εκθέσεις, εκπαιδευτικές επισκέψεις, προβολή ταινιών ή συναφούς εκπαιδευτικού υλικού, ανάγνωση κειμένων και εργασιών, δημιουργία εικαστικών έργων, εκπόνηση ομαδικών εργασιών κλπ.

Οι εκπαιδευτικοί που θα αναλάβουν τη δράση αυτή μπορούν να αντλήσουν ιδέες και υλικό από τη βιβλιογραφία και τις πηγές οι οποίες παρατίθενται ενδεικτικά στο παράρτημα που ακολουθεί.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ξ. ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΟΜΑΡΚΑΚΗΣ

Εσωτ. Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Π/θμιας, Δ/θμιας Εκπ/σης & Ειδικής Αγωγής
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων
4. Γενική Διεύθυνση Σπουδών Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
5. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων & Οργάνωσης Π/θμιας Εκπ/σης
6. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων & Οργάνωσης Δ/θμιας Εκπ/σης
7. Δ/νση Επαγγελματικής Εκπ/σης
8. Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπ/σης
9. Δ/νση Υποστήριξης Εκπ/κών Προγραμμάτων και Εκπαίδευσης για την Αειφορία
10. Δ/νση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης & Διαθρησκευτικών Σχέσεων
11. Αυτοτελής Δ/νση Ιδιωτικής Εκπαίδευσης
12. Αυτοτελές Τμήμα Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων
13. EduTV: Μονάδα Ψηφιακού Φροντιστηρίου (Ψηφιακό Φροντιστήριο - Εκπαιδευτικοί psf-teachers@minedu.gov.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Διδάσκοντας την Ιστορία του Πόντου, Βιβλίο του καθηγητή*, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2024 (Εγχειρίδιο το οποίο εκδόθηκε από τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του ΥΠΑΙΘΑ και την Έδρα Ποντιακών Σπουδών του ΑΠΘ. Διανέμεται στους εκπαιδευτικούς που παρακολουθούν τα σχετικά σεμινάρια της ΓΓΘ).
2. Κωνσταντίνου Φωτιάδη, *Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου*, Θεσσαλονίκη 2016.
3. Πολυχρόνη Ενεπεκίδη, *Γενοκτονία στον Εύξεινο Πόντο. Διπλωματικά Έγγραφα από τη Βιέννη*, Θεσσαλονίκη 1996.
4. Γ. Κόκκινος- Ε. Λεμονίδου- Βλ. Αγτζίδης, *Το τραύμα και οι πολιτικές της μνήμης. Ενδεικτικές όψεις των συμβολικών πολέμων για την Ιστορία και τη Μνήμη*, Αθήνα 2010.
5. Θεοδόσιος Αρ. Κυριακίδης, *Συμβολή στην έρευνα της Γενοκτονίας του Ελληνορθόδοξου Πληθυσμού και της αντιχριστιανικής πολιτικής στον Πόντο, Μέσα από τις αρχειακές συλλογές του Βατικανού και ιεραποστολικών ταγμάτων*, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2015.
6. Taner Akcam, Theodosios Kyriakidis, Kyriakos Chatzikyriakidis, *The Genocide of the Christian populations in the Ottoman Empire and its Aftermath (1908-1923)*, Rutledge 2023.
7. Benny Morris and Dror Ze'evi, *The Thirty-Year Genocide, Turkey's destruction of its Christian minorities 1894-1924* Harvard University Press 2021.
8. Tessa Hofmann, Matthias Bjørnlund, Vasileios Meichanetsidis, *The Genocide of the Ottoman Greeks. Studies on the State-sponsored campaigns of extermination of the Christians of Asia Minor (1912-1922) and its aftermath: History, Law, Memory*, New York and Athens 2011.
9. George N. Shirinian (ed.), *The Asia Minor Catastrophe and the Ottoman Greek Genocide: Essays on Asia Minor, Pontos, and Eastern Thrace, 1913–1923*, Asia Minor and Pontos Hellenic Research Center, Chicago 2012.
10. George N. Shirinian (ed.), *Genocide in the Ottoman Empire: Armenians, Assyrians, and Greeks, 1913-1923*, Berghahn Books, New York-Oxford 2017.
11. George N. Shirinian (ed.), *The Greek Genocide, 1913-1923: New Perspectives*, Asia Minor and Pontos Hellenic Research Center, Chicago 2019.
12. *Το αρχείο του εθνομάρτυρος Σμύρνης Χρυσόστομου, τ.Α'-Γ'*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2000.
13. *Η Εξοδος*, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Αθήνα 1980.
14. Ηλίας Βενέζης, *Αιολική γη*.
15. Ηλίας Βενέζης, *Γαλήνη*.
16. Ηλίας Βενέζης, *Το νούμερο 31328*.
17. Διδώ Σωτηρίου, *Οι νεκροί περιμένουν*.
18. Διδώ Σωτηρίου, *Ματωμένα χώματα*.
19. Κοσμάς Πολίτης, *Στου Χατζηφράγκου*.
20. Κοσμάς Πολίτης, *Τα παιδιά της Νιόβης*.
21. Giles Milton, *Χαμένος παράδεισος: Σμύρνη 1922*, Μίνωας.
22. Τζωρτζ Χόρτον, *Η μάστιγα της Ασίας*, Μίνωας.
23. Thea Halo, *Ούτε το όνομά μου*, Γκοβόστης.

Ενδεικτικές Διαδικτυακές πηγές

1. Ιστοσελίδα με την ονομασία «*Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων και άλλες Γενοκτονίες στον 20^ο αιώνα*» που δημιούργησε η Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων του ΥΠΑΙΘΑ σε συνεργασία με την Έδρα Ποντιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ και το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος: <https://genocides.minedu.gov.gr/>
2. Προσκήσεις μαθητικού διαγωνισμού ιστορικού αφηγήματος και αφίσας με θέμα «*Μικρά Ασία – Πόντος: Ενθυμήματα*» σχολικών ετών [2024-2025](#) (ΙΧ. Πηγές έμπνευσης σελ. 5) και [2025-2026](#) (ΙΧ. Πηγές έμπνευσης σελ. 5)
3. Διακριθέντα έργα μαθητικού διαγωνισμού ιστορικού αφηγήματος και αφίσας με θέμα «*Μικρά Ασία – Πόντος: Ενθυμήματα*» σχολικών ετών [2024-2025](#) και [2025-2026](#)
4. Ιστοσελίδα της Έδρας Ποντιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ: <https://ponticstudies.hist.auth.gr/>
5. Ιστοσελίδα της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Πολιτιστικής Ταυτότητας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος: <https://www.ecclesiagreece.gr/ecclesiajoomla/index.php/el/iera-synodos/eidikes-epitropes/politistikes-tautotetos>
6. Πανελλήνιο Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Φωτόδεντρο, Μαθησιακά αντικείμενα: <https://photodentro.edu.gr/lor/>
7. Ψηφιακό αρχείο της ΕΡΤ: <https://archive.ert.gr/>
8. [Μαύρη Βίβλος διωγμών και μαρτυριών του εν Τουρκία Ελληνισμού 1914-1918, Κωνσταντινούπολη 1919](#)
9. Μουσείο Μικρασιατικού Ελληνισμού – Φιλώ Χαϊδεμένου (ψηφιακή περιήγηση) <https://ppied-museumfx.gr/>
10. Κέντρο Μικρασιατικών Μελετών: <https://www.kms.org.gr/>
11. Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών (ΙΔΙΣΜΕ): <https://www.idisme.gr/>

Ενδεικτικά Ντοκιμαντέρ - Ταινίες

- «*Τα χνάρια των Αργοναυτών*», Αλέξης Μπαρζός, (2010), Παραγωγή Ερευνητικού Κέντρου Αγίου Γεωργίου Περιστερώτα: <https://www.youtube.com/watch?v=dXVjJIRK96c>
- «*Ο Ελληνισμός του Πόντου. Από τους αρχαίους χρόνους στην Έξοδο. Δ΄ Επεισόδιο*», Παραγωγή Έδρα Ποντιακών Σπουδών ΑΠΘ: https://www.youtube.com/watch?v=mSRK_KxDPFI
- «*Η Μπάντα*» του Νίκου Ασλανίδη (2019)
- «*Σμύρνη, η καταστροφή μιας κοσμοπολίτικης πόλης, 1900-1920*», Μαρία Ηλιού, ιστορικό ντοκιμαντέρ, 2012: <https://www.youtube.com/watch?v=trrCA77LDow>
- «*1922*», ταινία, Νίκος Κούνδουρος, 1972
- «*Το ρίζωμα*», ντοκιμαντέρ, συνεντεύξεις επιζώντων (αρχείο ΕΡΤ)